

Výkaz činnosti oddělení digitalizace za rok 2023

Oddělení digitalizace zajišťuje ve Vlastivědném muzeu Jesenicka (dále jen VMJ) správu a vytváření digitalizace sbírkových a jiných předmětů prostřednictvím jednotné digitalizační databáze. Oddělení dále zodpovídá za vznik metodických dokumentů v souvislosti s digitalizací a také za import vybraného digitalizovaného obsahu na portál umožňující veřejný přístup, v případě Vlastivědného muzea Jesenicka se jedná o portál iniciativy Europeana známé v českém prostředí pod názvem eSbírky.

V roce 2023 bylo v oblasti vlastní digitalizace navázáno na aktivity z minulých let, tj. dvojrozměrné digitalizace fondu historických podsbírek *Sbírky původního Okresního vlastivědného muzea v Jeseníku* vedené v centrální evidenci pod číslem MJE/002-04-30/107002 a *Sbírky původního Městského muzea v Javorníku* č. MJA/002-04-30/108002. Důležitým počinem roku 2023 bylo rovněž zahájení systematické digitalizace pomocí fotodokumentace, dokončení důležitých metodických dokumentů v souvislosti s prováděním digitalizace ve VMJ, příprava podkladů pro žádost o dotaci v rámci výzvy *Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek II.*, a zejména nezanedbatelný pokrok v oblasti prezentace digitalizovaných sbírek prostřednictvím portálu eSbírky.

Oddělení digitalizace, které je v rámci VMJ podřízeno oddělení dokumentace, je spravováno jedním kmenovým zaměstnancem s kumulací funkcí. Digitalizaci ve VMJ se od roku 2018 věnuje Markéta Rušarová.

1. VLASTNÍ DIGITALIZACE VE VMJ

Rok 2023 je po řadě specifických pandemických let rokem, v němž došlo k normalizaci podmínek pro digitalizační aktivity ve VMJ. Oddělení zpomalilo v roce 2023 postup vlastní digitalizace ve prospěch jiných důležitých aktivit v oblasti digitalizace, ovšem dosažené tempo lze z hlediska zpracování sbírkového fondu VMJ pokládat za optimální a udržitelné.

V roce 2023 pokračovala zejména digitalizace dvojrozměrných předmětů sdílené laboratoři společenských věd v objektu depozitářů VMJ na ulici Beskydská v Jeseníku, nicméně byla zahájena také systematická digitalizaci 3D fondů, a to jak formou externího zajištění, tak i vlastní činností.

1.1. Digitalizace v roce 2023

V roce 2023 zvolnilo tempo **digitalizace dvojrozměrných předmětů** za použití skeneru EPSON Expression 12000XL s transparenční jednotkou v důsledku nárůstu jiné agendy související s digitalizací (počet zpracovaných položek poklesl na cca 78 % oproti dlouhodobému průměru, viz *Tabulka 2*), což je vzhledem k enormně vysokým hodnotám z epidemických let uspokojivé. Pilotně byla zahájena rovněž systematická **digitalizaci trojrozměrných předmětů** pomocí fotoaparátu Canon EOS 70D. Celkem tak bylo během roku 2023 bylo zpracováno celkem 1 485 evidenčních čísel, což představuje 2 439 digitalizovaných obrazů (viz *Tabulka 1 a 3*).

1.1.1. Digitalizace dvojrozměrných předmětů v roce 2023

Tab. 1: 2D digitalizace v roce 2023 dle správců		
	evidenčních čísel	položek celkem
1.1. Vlastivědné muzeum Jesenicka	1 299	2 092
z toho:		
1.1.1. oddělení spol. věd Jeseník	565	978
z toho:		
1.1.1.1. sbírkové předměty	553	966
1.1.1.2. předměty pomocné evidence	12	12
1.1.2. oddělení spol. věd Javorník	688	1 068
z toho:		
1.1.2.1. sbírkové předměty	682	1 059
1.1.2.2. předměty pomocné evidence	6	9
1.1.3. oddělení biologie	0	0
1.1.4. oddělení geologie	0	0
1.1.5. oddělení archeologie	0	0
1.1.6. Knihovna VMJ	46	46
1.2. ostatní	159	294
Celkem všech	1 458	2 386

Digitalizované předměty pocházely v roce 2023 z naprosté většiny ze sbírek ve správě VMJ (viz *Tabulka 1*). Zbývající část pak tvořily materiály v držení soukromých vlastníků (zejména z majetku soukromých sběratelů či rodinné fondy zapůjčené pro interní potřeby VMJ) či jiných paměťových institucí. Postup digitalizace dvojrozměrných předmětů se v roce 2023 oproti dlouhodobému průměru zpomalil ve prospěch jiných činností oddělení digitalizace, zejména pak přípravy metodických dokumentů, zahájení fotografické dokumentace či zrychlení a zkvalitňování veřejné prezentace prostřednictvím eSbírek (viz kapitoly níže).

Tab. 2: Meziroční srovnání postupu 2D digitalizace dle počtu ev. čísel (SID)	
	evidenčních čísel
2.1. průměr za období 2018-2022	1 875
2.2. celkem za rok 2023	1 458
<i>Procentuálně za rok 2023 oproti dlouhodobému průměru:</i>	77,76 %

Digitalizovaný materiál za rok 2023 zaujímá v digitálním archivu VMJ evidenční čísla SID23.0001 až SID23.1458.

1.1.2. Digitalizace trojrozměrných předmětů v roce 2023

VMJ zahájilo v roce 2023 pilotní digitalizaci trojrozměrných předmětů pomocí fotodokumentace. Výběr digitalizovaných předmětů byl úzce navázán na publikační činnost VMJ a digitalizace byla v této souvislosti z výrazné části zajišťována externě (zejména v souvislosti s přípravou katalogu *Záhadné předměty jesenických sbírek*). Digitalizované předměty pocházely v roce 2023 ze 100 % ze sbírek ve správě VMJ (viz *Tabulka 3*).

Digitalizovaný materiál za rok 2023 zaujímá v digitálním archivu VMJ evidenční čísla PID23.0001 až PID23.0027.

Tab. 3: 3D digitalizace v roce 2023		
dle správce	evidenčních čísel	položek celkem
1.1. Vlastivědné muzeum Jesenicka	27	53
z toho:		
1.1.1. oddělení spol. věd Jeseník	18	34
1.1.2. oddělení spol. věd Javorník	6	11
1.1.3. oddělení biologie	0	0
1.1.4. oddělení geologie	0	0
1.1.5. oddělení archeologie	3	8
1.2. ostatní	0	0
Celkem všech	27	53

1.2. Postup systematické digitalizace sbírkových předmětů ve sbírkách VMJ

Jak již bylo naznačeno v kapitole 1.1., systematická digitalizace je v rámci VMJ rozdělena do dvou kategorií, které reflektují povahu sbírkových předmětů ve správě organizace. První kategorií je digitalizace dvojrozměrných předmětů, která probíhá od roku 2018 prostřednictvím skeneru EPSON Expression 12000XL. V rámci této kategorie jsou zpracovávány archiválie, grafiky, tisky, fotografie, negativy, diapozitivy, mapy, plány či jiné víceméně ploché předměty (medaile, psí známky, menší výtvarná díla aj.), a to až do rozměru odpovídajícímu standartnímu formátu A3. Druhou kategorií pak představují ostatní trojrozměrné předměty či velkoformátové dvojrozměrné předměty, které jsou digitalizovány prostřednictvím fotodokumentace.

Vlastivědné muzeum Jesenicka je správcem dvou sbírek, a sice *Sbírky původního Okresního vlastivědného muzea v Jeseníku* (MJE/002-04-30/107002) s podsbírkami historickou, geologickou, botanickou, zoologickou a archeologickou, a *Sbírky původního Městského muzea v Javorníku* (MJA/002-04-30/108002) s jedinou, historickou podsbírkou. V roce 2023 přetrvával trend zvyšování tempa digitalizace sbírkových předmětů na úkor digitalizací materiálů jiných subjektů apod. (procentuálně oproti dlouhodobému průměru o zhruba čtvrtinu, viz *Tabulka 5*). Co do přináležitosti k jednotlivým sbírkám ve správě VMJ byl v roce 2024 poměr mezi zpracovaným materiálem z jesenické a javornické sbírky takřka vyrovnaný (viz *Tabulka 4*).

Tab. 4: Systematická digitalizace sbírek VMJ v roce 2023	ev. čísel	z toho 2D	z toho 3D	položek celkem	z toho 2D	z toho 3D
3.1. Digitalizace v letech 2018 až 2022	5 072	5 072	0	7 199	7 199	0
z toho:						
3.1.1. jesenická sbírka	3 050	3 050	0	4 101	4 101	0
3.1.2. javornická sbírka	2 022	2 022	0	3 098	3 098	0
3.2. Digitalizace v roce 2023	1 262	1 235	27	2 078	2 025	53
z toho:						
3.2.1. jesenická sbírka	574	553	21	1 008	966	42
3.2.2. javornická sbírka	688	682	6	1 070	1 059	11
Celkem všech	6 334	6 307	27	9 277	9 224	53
<i>jesenická sbírka</i>	3 624	3 603	21	5 109	5 067	42
<i>javornická sbírka</i>	2 710	2 704	6	4 168	4 157	11

Sbírkové předměty digitalizované v roce 2023 pocházely takřka výhradně z historických podsbírek *Sbírky původního Okresního vlastivědného muzea v Jeseníku* a *Sbírky původního Městského vlastivědného muzea v Javorníku*. Důvodem je interní i badatelská poptávka po tomto typu materiálu.

K poslednímu dni roku 2023 byla *Sbírka původního Okresního vlastivědného muzea v Jeseníku* zdigitalizována přibližně z 9 %, *Sbírka původního Městského vlastivědného muzea v Javorníku* pak dokonce z více než 18 % (viz *Tabulka 6*).*

*Digitalizace sbírkových předmětů, která probíhá průběžně v gesci jednotlivých správců podsbírek, je zpracována téměř ze 100 % (viz zprávy o činnosti za jednotlivá oddělení), ovšem tyto výstupy nedosahují potřebných kvalit pro veřejnou publikaci, jsou metodicky nejednotné a slouží výhradně pro interní potřeby jednotlivých pracovníků.

Tab. 5: Meziroční srovnání postupu systematické digitalizace sbírkových předmětů ve správě VMJ dle počtu ev. čísel	evidenčních čísel
4.1. průměr za období 2018-2022	1 014
4.2. celkem za rok 2023	1 262
<i>Procentuálně za rok 2023 oproti dlouhodobému průměru:</i>	124,46 %

Ze zajímavých souborů zdigitalizovaných v roce 2023 v rámci historické podsbírky *Sbírky původního Okresního vlastivědného muzea v Jeseníku* jmenujme například návrhy knižních ilustrací Carla Goebela (př. č. 104 až 166/64) či rozsáhlý soubor volebních tiskovin z první poloviny 20. století (př. č. 168 a 169/69).

Za *Sbírku původního Městského vlastivědného muzea v Javorníku* pak jistě stojí za zmínku digitalizace souborů osobních devocionálií ze soukromé sbírky javornické pedagožky Louise Schittenhelm (př. č. 1007/70) či soubor archiválií z pozůstalosti javornického rodáka Rudolfa Rittnera (př. č. 1024/70).

Tab. 6: Systematická digitalizace sbírek VMJ: k 31. 12. 2023	evidenčních čísel v CES	zpracováno inv. čísel	zpracováno procent
5.1. Sběrka původního Okresního vlastivědného muzea v Jeseníku	41 198	3 624	8,80 %
z toho:			
5.1.1. podsběrka botanická	2 398	0	0 %
5.1.2. podsběrka zoologická	3 787	0	0 %
5.1.3. podsběrka geologická	4 850	0	0 %
5.1.4. podsběrka historická	12 934	3 621	28,00 %
5.1.5. podsběrka archeologická	17 229	3	0,02 %
5.2. Sběrka původního Okresního vlastivědného muzea v Javorníku	14 862	2 710	18,23 %

1.3. Parametry systematické digitalizace ve VMJ

Skenovacím zařízením, který slouží ke zpracování dvojrozměrných předmětů, je Epson Expression 12000XL s transparenční jednotkou. Skenovacím programem zohledňujícím parametry vstupního formátu je SilverFast Ai IT8. Primární data jsou zpracovávána na pracovní stanici PC Barbone Game Intel, která vyhovuje náročným technickým požadavkům vyplývajícím ze zpracování velkoformátových obrazů. Post-processing výstupů je zajišťován programem Zoner PS X.

Zpracování trojrozměrných předmětů probíhá prostřednictvím fotodokumentace za použití fotoaparátu CANON EOS 70D.

Technické parametry a postupy provádění digitalizace ve VMJ jsou stanoveny směrnicí ředitele č. 31/2023 *Provádění digitalizace ve Vlastivědném muzeu Jesenicka*.

Metadata o digitalizovaných předlohách jsou ukládány v tabulkovém procesoru MS Excel (databázové soubory *Digitální archiv.xls* a *Fotografický archiv.xls*), která jsou k dispozici také ostatním zaměstnancům VMJ prostřednictvím sdíleného disku VMJ.

1.4. Zálohování dat

Digitalizované obrazy (primární skeny i zpracované snímky) jsou ukládány na pevném disku pracovní stanice Barbone a na přenosném externím úložišti dokumentátora s kapacitou 10TB. V roce 2023 nebylo zajištěno víceúrovňové zálohování mimo prostory organizace.

Pro interní potřeby v rámci organizace jsou rovněž výstupy v komprimovaném formátu (*jpg*) ukládány na cloudovém úložišti organizace (Google Disk), z něhož čerpají ostatní zaměstnanci VMJ pro běžnou práci s digitalizovaným materiálem.

1.5. Služby veřejnosti

Oddělení digitalizace poskytovalo v roce 2023 digitalizační služby veřejnosti pouze v omezené míře, neboť byl kladen důraz na digitalizaci sbírkového fondu ve správě VMJ.

1.6. Badatelské dotazy

Oddělení digitalizace zaznamenalo v roce 2023 celkem 8 badatelských dotazů.

1.7. Licenční smlouvy

Oddělení dokumentuje eviduje v roce 2023 celkem 6 licenčních smluv (Licenční smlouvy č. 1/2023 až 6/2023), na základě poskytl VMJ svůj digitalizovaný obsah jiným organizacím či soukromým osobám. Oddělení digitalizace poskytovalo své materiály v případě pěti z nich, přičemž počet licencovaných evidenčních čísel byl 32.

1.8. Výrazná pozitiva

Digitalizační úsilí VMJ a zejména veřejná prezentace výsledků digitalizace se projevuje zvýšenými reakcemi veřejnosti, která profituje z lepší dostupnosti zdigitalizované části fondů ve správě VMJ. Za výrazné pozitivum roku 2023 lze pokládat rovněž skutečnost, že se podařilo převést dosavadní funkční praxi digitalizačních postupů ve VMJ také do závazného vnitřního metodického dokumentu, což umožní dlouhodobou standardizaci prověřených postupů i v případě personálních změn v rámci oddělené digitalizace.

1.9. Výrazná negativa

Oddělení digitalizace vnímalo v roce 2023 možné nebezpečí ztráty dat v souvislosti s ukládáním záloh výhradně ve vlastních prostorách VMJ. Z minulých let přetrvávají také spojené s nekompatibilitou databázových systémů Demus, eSbírek, CES a interního digitálního archivu VMJ a nedostatky v odborném vzdělání pracovníka digitalizace v oboru dokumentační fotografie, resp. nedostatečná časová dotace na aktivity spojené s digitalizací, kterou by bylo možné řešit také přijetím pracovníka odborně způsobilého k těmto činnostem.

1.10. Aktuální potřeba

Aktuální potřeby oddělení dokumentace byly v roce 2023 vyjádřeny v rámci výzvy *Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek II.* (zejména zajištění adekvátního vybavení fotografického ateliéru, pořízení velkoformátového skeneru pro digitalizaci dokumentů \geq A3 a modernizace řešení elektronické evidence sbírek ve správě VMJ). Nad rámec požadavků definovaných ve výzvě by oddělení digitalizace uvítalo koncepční změny v zálohování výstupů digitalizace na úrovni zřizovatele (v řešení). Posledním požadavkem pro zkvalitnění fungování oddělení je vyhrazení (částečného) úvazku pro pracovníka 3D digitalizace, který by vyvážil negativa spojená s neobdobností stávajícího pracovníka digitalizace v oblasti technické fotografie.

2. PREZENTACE

2.1. eSbírký

Vlastivědné muzeum Jesenicka se v roce 2020 připojilo k portálu [eSbírký](#), prostřednictvím kterého prezentuje jím spravované sbírkové předměty. Vzhledem k technickému omezení na straně poskytovatele spravuje VMJ v rámci portálu eSbírký dva samostatné profily sbírek: [Vlastivědné muzeum Jesenicka \(sbírka Jeseník\)](#) a [Vlastivědné muzeum Jesenicka \(sbírka Javorník\)](#).

Oddělení digitalizace je odpovědné za import nových přírůstků na portál eSbírek, čehož je dosahováno za použití digitalizovaného materiálu v rámci digitálního archivu VMJ v součinnosti s kurátory jednotlivých podsbírek, kteří poskytují doplňující informace, které nelze z pouhých digitalizovaných obrazů vyčíst. Doplňující metadata jsou manuálně importována z muzejní databáze Demus, případně z fyzických inventárních karet. Informace u jednotlivých záznamů v rámci portálu eSbírký jsou tedy kombinací údajů získaných během digitalizace předloh a údajů uvedených na inventárních kartách jednotlivých sbírkových předmětů, což z portálu eSbírký činí mimořádně účinný integrovaný nástroj pro badatele.

V roce 2023 byla také zahájena revize všech starších záznamů na portálu eSbírký, v jejichž rámci VMJ usiluje o jednotný charakter zejména doprovodných textů, které doposud z velké části vycházely z interních sbírkových katalogů jednotlivých správců, u nichž nebyl doposud kladen důraz na formální správnost či jednotnou formu. Ukončení těchto revizí se očekává v průběhu roku 2024.

2.1.1. Přírůstky v rámci portálu eSbírký

V roce 2023 se zvýšilo tempo zveřejňování nových záznamů na portálu eSbírký. V průběhu roku bylo nově zveřejněno celkem 513 záznamů o 984 obrazech, což představuje téměř 40 % nárůst oproti dosavadnímu průměru ročního přírůstku (viz *Tabulka 8*). K poslednímu dni roku 2023 bylo na portálu eSbírký zpřístupněno celkem 1 624 sbírkových předmětů prostřednictvím 3 036 obrazových položek (viz *Tabulka 7*).

Tab. 7: Portál eSbírký v roce 2023	počet záznamů	obrazových položek
6.1. záznamy z minulého období (2020-2022)	1 111	2 052
z toho		
6.1.1. sbírka Jeseník	921	1 818
6.1.2. sbírka Javorník	190	234
6.2. přírůstky za rok 2023	513	984
z toho		
6.2.1. sbírka Jeseník	247	504
6.2.2. sbírka Javorník	266	480
Celkem k závěru roku 2023	1 624	3 036

Vzhledem ke skutečnosti, že zdrojem pro import na portál eSbírek je interní digitální archiv VMJ, odpovídá zastoupení jednotlivých podsbírek na portálu eSbírký skladbě doposud

zdigitalizovaných záznamů v digitálním archivu VMJ, jedná se tedy v současné době výhradně o zástupce z obou historických podsbírek ve správě VMJ.

Tab. 8: Meziroční srovnání počtu nově zveřejněných záznamů v rámci portálu eSbírký	
	počet záznamů
7.1. průměr za období 2020-2022	370
4.2. celkem za rok 2023	513
<i>Procentuálně za rok 2023 oproti průměru:</i>	138,65 %

Mezi zásadními importy roku 2023 v rámci jesenické sbírky se řadí soubor archiválií a ikonografických pramenů dokumentující vývoj lázní Gräfenberk a Dolní Lipová v průběhu 19. a 20. století či soubor raritních pohlednic z 1. poloviny 20. století zobrazující zejména obec Lipová-lázně.

Z přírůstků javornické sbírky v roce 2023 lze vyzvednout zejména početný soubor kabinetních portrétů zaměstnanců Komorního ředitelství vratislavských biskupských statků v Javorníku z přelomu 19. a 20. století, soubor drobných osobních devocionálií ze sbírek Louise Schittenhelm či sbírku litografických poštovních dopisnic z konce 19. století, jejichž motivem jsou zejména menší obce na Jesenicku a Bruntálsku.

2.1.2. Virtuální výstavy v rámci portálu eSbírký

Vlastivědné muzeum Jesenicka zpřístupnilo v roce 2023 u příležitosti 100letého výročí virtuální výstavu s názvem [*Podzim 1938 na Jesenicku*](#). Autorem doprovodných textů je Mgr. Ondřej Kolář, Ph.D.

2.3. Výstavy

Oddělení digitalizace se v roce 2023 autorsky nepodílelo na žádné z organizovaných fyzických výstav.

2.4. Konference, workshopy a semináře

Oddělení digitalizace VMJ publikovalo své výsledky v rámci jedné odborné konference.

- 1) *120 let nejen muzejní archeologie v českém Slezsku na téma Archeologické bádání v českém Slezsku – minulost, současnost a budoucnost*, 26. a 27. září 2023, Slezské zemské muzeum, Opava, Mgr. Markéta Rušarová: Zřícenina hradu Rychleby a její průzkum před roku 1945 z perspektivy ikonografických pramenů ve sbírkách Vlastivědného muzea Jesenicka (posterová prezentace).

3. OSTATNÍ ČINNOST

3.1. Vzdělávání v oblasti digitalizace

Pracovník oddělení digitalizace absolvoval v roce 2023 řadu vzdělávacích akcí v oblasti digitalizace.

- 1) Zahraniční stáž v rámci odd. digitalizace Universaalmuseum Joanneum Graz, 17. až 21. července 2023;
- 2) *Digitalizace v paměťových institucích*, 6. září 2023, pasivní účast na online konferenci Národního muzea;
- 3) Exkurze do digitalizačního oddělení Exon, Plzeň, 7. září 2023;
- 4) Školení CES on-line, Praha, 13. prosince 2023.

3.2. Členství v pracovních skupinách a komisích

3.2.1. Pracovní skupina Olomouckého kraje pro digitalizaci kulturního dědictví

V roce 2021 byla z iniciativy Olomouckého kraje ustanovena pracovní skupina Olomouckého kraje pro digitalizaci kulturního dědictví ve vlastnictví Olomouckého kraje, která si vytyčila za cíl zejména vytvoření jednotného strategicko-metodologického dokumentu závazného pro všechny PO. Výsledný dokument s názvem *Strategie dokumentace kulturního dědictví ve vlastnictví Olomouckého kraje* bude dokončen v první čtvrtině roku 2024.

V roce 2023 byly ze strany PO shromážděny veškeré relevantní podklady, které byly předány externímu zhotoviteli Strategie. Součástí agendy pracovní skupiny byla rovněž koordinace PO a zřizovatele při podávání žádosti o dotace v rámci výzvy *Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek II.* z programu Národního plánu obnovy (viz kapitola 3.4.).

3.3. Metodické a koncepční dokumenty v oblasti digitalizace

Oddělení digitalizace VMJ vypracovalo v roce 2023 dva strategické dokumenty související s chodem oddělení digitalizace.

V návaznosti na přípravu dokumentu *Strategie dokumentace kulturního dědictví ve vlastnictví Olomouckého kraje* ze strany KÚOK (viz bod 3.2.1.) byla vypracována *Koncepce digitalizace ve Vlastivědném muzeu Jesenicka pro léta 2024 až 2028* (č.j. VMJ 475/2023) která rekapituluje současný stav digitalizace ve VMJ, nastiňuje rámcový plán jejího dalších postupu a stanovuje klíčové priority oddělení pro stanovené období.

V roce 2023 byla rovněž dokončena interní směrnice stanovující pravidla a postupy pro provádění digitalizace ve VMJ (směrnice ředitele č. 31/2023).

3.4. Dotační příležitosti

VMJ reagovalo v roce 2023 na výzvu *Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek II.* předložením projektu s názvem *Pořízení vybavení pro digitalizaci sbírkových*

předmětů ve správě Vlastivědného muzea Jesenicka. Předkládaný projekt je součástí záměru Olomouckého kraje standardizovat digitalizaci kulturního dědictví ve vlastnictví kraje a ve správě jím zřizovaných muzeí. Cílem projektu je vytvoření podmínek pro zvýšení kvality a rozsahu digitalizace sbírkových předmětů ve správě VMJ, které spočívá zejména v pořízení technického a softwarového vybavení. Výzva je součástí investiční strategie Národního plánu obnovy, na jehož realizaci budou využity prostředky z evropského Nástroje pro oživení a odolnost. Vyhodnocení projektových žádostí se předpokládá na jaře roku 2024.

3.5. Další vedlejší činnosti

3.5.1. Archeologická licence

Oddělení digitalizace VMJ vyvíjelo v roce 2023 aktivity za účelem získání archeologické licence, o kterou VMJ usiluje prostřednictvím oddělení archeologie, jemuž bude oddělení dokumentace poskytovat v oblasti archeologických aktivit administrativní servis (např. obsluha AMČR aj.).

Oddělení se v roce 2023 účastnilo těchto aktivit:

- 1) aktivní účast na archeologických prospekcích pod vedením Archeologického oddělení Slezského zemského muzea:
 - a. 14. a 15. března 2023, Stará Červená Voda / Vidnava / Černá Voda, metodické školení a praktická ukázka prospekčních činností za použití detektoru kovů;
 - b. 24. března 2023, Opavsko, zaškolení v oblasti archeologické dokumentace druhoválečných hrobů;
 - c. 11. až 13. dubna 2023, zřícenina hradu Kaltenštejn, Černá Voda, spolupráce během archeologické prospekce za použití detektoru kovů;
 - d. 23. srpna 2023, zřícenina hradu Koberštejn, k. ú. Zlaté Hory, spolupráce během archeologické prospekce za použití detektoru kovů.
- 2) účast na odborných konferencích a seminářích
 - a. *Zásady selekce při tvorbě archeologických fondů*, 14. září 2023, Praha, pasivní účast na online konferenci;
 - b. *50. seminář archeologů z muzeí a institucí památkové péče na téma Aktuální problémy týkající se ochrany archeologického kulturního dědictví*, 31. května až 2. června 2023, Archeologická komise AMG a Regionální muzeum v Kolíně, pasivní účast na semináři (společně s Mgr. Rychlým).
- 3) aktivní účast na mezinárodním archeologickém výzkumu v rumunském regionu Botoșani: partnerský projekt Slezského zemského muzea v Opavě, VMJ a regionálního muzea v Botoșani si klade za cíl předejít destrukci ohrožených archeologických lokalit dokumentujících počátky raných indoevropských kultur v Evropě. [Terénní část archeologického výzkumu](#) byla roce 2023 realizována ve dnech 1. až 15. října 2023 na katastrálním území obce Flămânzi. Během výzkumu byla odkryta část pravěké mohyly (označované termínem *kurgan*) s kamennou vrstvou na povrchu, jejíž vznik spadá pravděpodobně do období jámové kultury (tj. asi 3300–2500 př. n. l.). Během výzkumu se v blízkosti mohyly podařilo odhalit celkem čtyři kostrové hroby.

3.5.2. Vedlejší aktivity

Nad rámec digitalizačních aktivit se pracovník digitalizace zapojil do monitorovacích aktivit spřátelených organizací:

- a) výzkumný terénní víkend Jeseníky 2023, 26. – 27. května 2023, chata Šumárník, Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ve spolupráci s AOPK ČR (Správa CHKO Jeseníky), mapování horských druhů ptáků, zejména datlíků tříprstých, kosů horských, jeřábků lesních, lindušek horských a lindušek lučních;
- b) mapování lindušek horských, 19. a 20. června 2023, Vysoká hole, pod vedením Daniela Křenka (Správa CHKO Jeseníky);
- c) mapování hnízd čápa černého a dalších dravců v Jeseníkách, podzim 2023 až jaro 2024, pod vedením Daniela Křenka (Správa CHKO Jeseníky).

*V Jeseníku dne 26. února 2024
Mgr. Markéta Rušarová, Vlastivědné muzeum Jesenícka*